

SINTEZA
 obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
 la proiectul hotărârii de Guvern „Cu privire la aprobarea Conceptului sistemului informațional Registrul
 fiduciilor și a Regulamentului Registrului Fiduciilor
 (număr unic 883/MF/2024)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a RM	1.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Comisia Națională a Pieței Financiare	2.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Agenția Servicii Publice	3.	Hotărârea Guvernului nr. 1123/2010 privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal a fost abrogată prin Hotărârea Guvernului nr. 678/2024 cu privire la modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea activității mediului de afaceri VI), respectiv includerea acesteia în pct. 7 o considerăm irelevantă.	Se acceptă.
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	4. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Pct. 7, lista actelor normative se va completa cu Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat.	Se acceptă.
	5. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Capitolul VII „Spațiul Tehnologic al SI RF”, va fi completat cu pct. 35 cu următorul cuprins: „SI RF este găzduit pe platforma tehnologică guvernamentală comună (Mcloud) și este compatibil cu platforma de găzduire bazată pe tehnologii de tip container”.	Se acceptă.
	6. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Punctul 2, după cuvântul „prevederilor” se va completa cu sintagma „cadrului normativ al” pentru a clarifica și specifica baza legislativă aplicabilă în acest context.	Se acceptă.
	7. La nota de fundamentare	Pct. 4.2. urmează a fi completat cu următoarele: „Posesorul SI RF urmează să estimeze și să prezinte Instituției Publice ”Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” resursele TI necesare pentru găzduirea SI RF pe platforma tehnologică guvernamentală comună (Mcloud), pentru 6, 12, 18 luni.	Se acceptă.

		În baza estimărilor se vor planifica să se vor alocă resursele TI necesare. Urmare a dării în exploatare a SI RF, Posesorul va încheia cu Administratorul Tehnic Acordul privind administrarea tehnică și menținere a SI RF, care va include activitățile minime privind administrarea tehnică și menținerea platformei SI RF, precum și volumul acestora. În baza acordului vor fi estimate cheltuielile pentru administrarea tehnică a SI RF care urmează a fi acoperite din bugetul de stat, prin intermediul granturilor oferite I.P. „STISC”, de către fondator”.	
Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	8.	În conformitate cu art. 52 alin. (2) pct. 2) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, „în cazul fiduciilor sau construcțiilor juridice similare”. Astfel, textul integral al proiectului urmează a fi modificat în vederea introducerii după cuvintele ”Registrul fiduciilor” a sintagmei ” și a construcțiilor similare”.	Se acceptă.
	9.	Conform Codului civil, părțile fiduciei sunt: constitutorul, fiduciarul, beneficiarul și asistentul fiduciei. Corespunzător, se consideră oportun de inclus în proiectul propus pentru examinare prevederi aferente tuturor părților fiduciei.	Precizare. În Registrul fiduciilor (Anexa nr. 1 la Regulament privind registrul fiduciilor) sunt prevăzute părțile reglementate de Codul civil și menționate în obiecție. Astfel, se consideră inoportun completare proiectului cu reglementări suplimentare aferent părților fiduciei.
	10. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 20, în calitate de furnizor de date urmează a fi inclus toate părțile fiduciei, reieșind din raționamentul supra dezvoltat. Iar, la pct. 26 și 27 este necesar de exclus formulările „completate de către fiduciar” și „conform datelor completate de către fiduciar”.	Precizare. Conform pct. 20 din proiectul Conceptului (Anexa nr. 1), furnizorii de date sunt persoanele fizice și juridice care dețin calitatea de fiduciar.
	11. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Este necesar de inclus prevederi cu privire la reprezentarea legală a părților fiduciei.	Se acceptă.
	12. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 22 sunt necesare de indicat următorii destinatari ai datelor Registrului: 1) Autoritățile/instituțiile publice; 2) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; 3) oricărei persoane fizice sau juridice care demonstrează un interes legitim; 4) oricărei persoane fizice sau juridice care înaintează o cerere scrisă în ceea ce privește o fiducie sau o construcție juridică similară care deține o participație sau care asigură controlul în orice altă persoană juridică, în mod direct sau indirect, inclusiv prin acțiuni la purtător sau prin control exercitat prin alte mijloace.	Precizare. Pct. 22 subpct. 3) se modifică după cum urmează: 3) subiecții stabiliți conform Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (în continuare Legea nr. 308/2017).

	13. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 24, în vederea asigurării unui registru cu date complete, corecte și actualizate este necesar să fie prezentate toate documentele necesare în vederea identificării și verificării identității tuturor părților fiduciei, stabilite conform legislației.	Precizare Legea nr. 308/2017 operează cu termenul „relevante” pentru a identifica și verifica identitatea fiduciarului, prin urmare prezentarea buletinului de identitate, în viziunea autorului proiectului, este suficientă pentru verificarea identității a acestuia.
	14. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 26 se atestă o divergență a informațiilor cu privire la identificatorii registrului și a certificatului. Astfel, conform proiectului propus, certificatul urmează să conțină mai multe date decât în registru. Astfel, se propune următoarea redacție a pct. 26: ”1) Cerere: a) numele, prenumele, data nașterii, numărul de identificare personal (IDNP), domiciliul fiduciarului/fiduciarilor, țara de reședință, cetățenia; b) numele, prenumele, data nașterii, numărul de identificare personal (IDNP), domiciliul constitutorului/constitutorilor, țara de reședință, cetățenia; c) numele, prenumele, data nașterii, numărul de identificare personal (IDNP), domiciliul asistentului fiduciei, țara de reședință, cetățenia; d) numele, prenumele, data nașterii, numărul de identificare personal (IDNP), domiciliu, numărul de telefon ale beneficiarului/beneficiarilor efectivi, astfel cum sunt definiți în Legea nr. 308/2017. 2) registru: a) cod unic de identificare, generat de Registru la etapa examinării cererii de înregistrare; b) denumirea fiduciei/construcției similare; c) numele, prenumele, data nașterii, numărul de identificare personal (IDNP), domiciliul fiduciarului/fiduciarilor, țara de reședință, cetățenia; d) numele, prenumele, data nașterii, numărul de identificare personal (IDNP), domiciliul constitutorului/constitutorilor, țara de reședință, cetățenia; e) numele, prenumele, data nașterii, numărul de identificare personal (IDNP), domiciliul asistentului fiduciei, țara de reședință, cetățenia; f) numele, prenumele, data nașterii, numărul de identificare personal (IDNP), domiciliu, numărul de telefon ale beneficiarului/beneficiarilor efectivi, astfel cum sunt definiți în Legea nr. 308/2017; g) data constituirii/înființării fiduciei/construcției similare; h) termenul fiduciei/construcției similare; i) date de contact (telefon, poșta electronică). 3) certificat: a) cod unic de identificare, generat de Registru la etapa examinării cererii de înregistrare;	Se acceptă. Anexele nr. 1-3 la Regulamentul privind Registrul fiduciilor au fost completate cu datele prezentate în propunere.

		b) denumirea fiduciei/construcției similare; c) numele, prenumele, numărul de identificare personal (IDNP) a fiduciarului/fiduciarilor; d) numele, prenumele, numărul de identificare personal (IDNP) a constitutorului/constitutorilor; e) numele, prenumele, numărul de identificare personal (IDNP) a asistentului fiduciei; f) numele, prenumele, data nașterii, numărul de identificare personal (IDNP) a beneficiarului/beneficiarilor efectivi.	
	15. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 28, subpct. 3 lit. b), prin prisma modificărilor sus-menționate, se propune substituirea cuvântului "fiduciarului" cu sintagma "furnizorului de date care a depus cererea".	Precizare Conform pct. 20 din proiectul Conceptului (Anexa nr. 1), furnizorii de date sunt persoanele fizice și juridice care dețin calitatea de fiduciar.
	16. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	La pct. 10 din Regulament, în calitate de furnizori de date urmează de inclus toate părțile fiduciei.	Furnizorii de date sunt persoanele fizice și juridice care dețin calitatea de fiduciar. Cu titlu de precizare, comunicăm că, pct. 10 din proiectul Regulamentului a fost completat după cum urmează: 10. Furnizorii de date sunt persoanele fizice și juridice care dețin calitatea de fiduciar, fiind obligat să desemneze o singură persoană fizică care va exercita permanent funcțiile sale, în spiritul art. 199 alin. (1) din Codul civil.
	17. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Pct. 12, în calitate de destinatari ai datelor Registrului urmează a fi: 1) Autoritățile/instituțiile publice; 2) Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; 3) oricărei persoane fizice sau juridice care demonstrează un interes legitim; 4) oricărei persoane fizice sau juridice care înaintează o cerere scrisă în ceea ce privește o fiducie sau o construcție juridică similară care deține o participație sau care asigură controlul în orice altă persoană juridică, în mod direct sau indirect, inclusiv prin acțiuni la purtător sau prin control exercitat prin alte mijloace.	Precizare. Pct. 22 subpct. 3) se modifică după cum urmează: 3) subiecții stabiliți conform Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (în continuare Legea nr. 308/2017).
	18. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	La pct. 21, prin prisma modificării propuse, cuvântul "fiduciarului" urmează a fi substituit cu "furnizorul de date". Totodată, lista actelor ce urmează a fi depuse pentru înregistrarea fiduciei/construcției juridice necesită a fi extins în vederea asigurării prezentării	Se acceptă Pct. 21 din proiectul Regulamentului a fost modificat corespunzător.

		actelor de identitate de către toate părțile unei fiducii/construcții juridice.	
	19.	Cu privire la ambele proiecte propuse pentru consultare, este necesar de stabilit prevederi suplimentare în vederea reglementării raportării neconcordanțelor în conformitate cu art. 5 ² alin. (3)-(5) din Legea nr. 308/2017, procedura, condițiile și actele care trebuie depuse pentru actualizarea informațiilor din Registrul fiduciilor și a construcțiilor similare la intervenirea modificărilor în datele conținute în contractele de fiducie, declarațiilor de fiducie, fiduciilor constituite prin testament, act administrativ și prin hotărâre judecătorească, precum și, pentru situațiile când expiră termenul fiduciei sau este anulat.	Nu se acceptă În opinia autorului, acest mecanism nu reprezintă obiect a prezentei hotărâri de Guvern. Suplimentar, Legea nr. 308/2017 reglementează neconcordanțele între informațiile disponibile în Registrul de stat al unităților de drept privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client entităților raportoare, și nicidecum din informațiile conținute în Registrul fiduciilor. Subsidiar, în cazul acceptării prezentei propuneri, SFS va fi nevoit să se autosesizeze referitor la existența unor neconcordanțe, drept care nu este reglementat prin lege.
	20.	Este imperativ de menționat faptul că, în proiect lipsesc norme cu privire la identificarea și verificarea identității părților și a beneficiarului efectiv/beneficiarilor efectivi a fiduciei/construcției juridice care urmează a fi înregistrată de către Serviciul Fiscal de Stat precum și, a condițiilor în care se refuză înregistrarea.	Se acceptă Proiectul a fost completat conform pct. 14 din prezenta sinteză.
Agencia de Guvernare Electronică	21. La proiectul hotărârii de Guvern	Pentru a se conforma dispozițiilor art.22 lit.c) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, proiectul necesită a fi completat cu un punct nou, care va deveni pct.1 și va avea următorul cuprins: „1. Se instituie Sistemul informațional „Registrul fiduciilor”.	Se acceptă
	22. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 4: Sbpct. 1) cuvântul „încetarea” se va substitui cu cuvântul „radierea” sau, alternativ, cu cuvintele „scoaterea din evidență”. Sbpct. 5) textul „Legii nr. 71/2006” se va substitui cu textul „Legii nr. 71/2007”.	Se acceptă
	23. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	În pct. 7 subpct. 12), acronimul „Mlog” se va scrie între paranteze.	Se acceptă

	24. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	În pct.14 enunțul al doilea recomandăm de exclus, deoarece o astfel de obligație în raport cu statul, în calitatea acestuia de proprietar al unui sistem sau resursă informațională de stat nu este reglementată în cuprinsul Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat sau Legii nr.71/2007 cu privire la registre, dar nici în Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.	Nu se acceptă
	25. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Pct.15 și 17 necesită a fi expuse de o manieră mai concisă, prin corelarea cu normele primare din art.72 alin.(2) și art.73 alin.(2) din Legea nr.467/2003, întrucât, prin prisma art.76 alin.(2) lit.c) din aceeași lege, reglementări privind drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice aferente creării și ținerii unei resurse informaționale de stat urmează a fi expuse pe larg în regulamentul acesteia și, prin urmare, nu necesită a fi dublate în proiectul de concept.	Se acceptă Pct. 15 din proiectul de Concept se expune în următoarea redacție: „15. Posesorul și deținătorul SI RF este Serviciul Fiscal de Stat (în continuare - SFS), care asigură condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea SI RF, precum și realizarea nemijlocită a competențelor de creare, administrare, mentenanță și dezvoltare a SI RF.”.
	26. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	În aceeași ordine de idei, pornind de la faptul că Serviciul Fiscal de Stat va exercita atât calitatea de posesor, cât și cea de deținător al SI RF, propunem comasarea pct.16 și 17 la pct.15 și expunerea punctului respectiv cu următorul conținut: „15. Posesorul și deținătorul SI RF este Serviciul Fiscal de Stat (în continuare - SFS), care asigură condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea SI RF, precum și realizarea nemijlocită a competențelor de creare, administrare, mentenanță și dezvoltare a SI RF.”.	Se acceptă
	27. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Pct.22 sbp.1) urmează a fi expus în concordanță cu Legea nr.98/2012 privind administrația publică de specialitate, astfel încât să fie clar sensul textului „autoritățile publice (instituțiile publice)”. În acest sens, atragem atenția că Legea nr.98/2012 face distincție clară între noțiunile „autoritate publică” și „instituție publică”, fapt care necesită a fi reflectat corespunzător. Astfel, dacă autorul proiectului consideră că destinatari ai datelor SI RF sunt atât autoritățile publice, cât și instituțiile publice, atunci propunem ca sbp.1) al pct.22 să fie expus cu următorul conținut: „1) autoritățile și instituțiile publice; ”.	Se acceptă.
	28. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	În pct. 25: Prin prisma descrierii noțiunii de „obiect informațional” din pct.2.2.7 din Anexa nr.3 la RT 38370656-002:2006, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr.78/2006	Se acceptă

		(https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=47312&lang=ro), sbp.1) urmează a fi exclus, deoarece nu se referă la obiecte informaționale propriu-zise ale unui sistem. De altfel, în pct.26 și 27 din proiectul de Concept, autorul a făcut referință corespunzător la identificatorii, datele și scenariile de bază ale 3 obiecte informaționale, expuse la pct.25 sbp.2). Potrivit pct.18 din proiectul de Regulament, „Înscrierile se efectuează în ordine cronologică, fiecărei fiducii fiindu-i atribuit cod unic de identificare generat de Registrul la etapa examinării de către Serviciul Fiscal de Stat a cererii de înregistrare.” Cu toate acestea, atragem atenția că în pct.26 din proiectul de Concept nu se face referință la un identificator al unui obiect informațional aferent fiduciei sub formă de cod unic de identificare generat de Registrul, dar la identificatori sub formă de cod unic de identificare generați de Registrul pentru obiectele informaționale „Registrul” și „Certificat”. Subsecvent, este necesar ca autorul proiectului să revizuiască lista obiectelor informaționale descrise în proiectul de Concept pentru a se face referință la un obiect informațional aferent fiduciei, cu date și identificator unic, sau să revizuiască norma pct.18 din proiectul de Regulament în corespundere cu pct.26 din proiectul de Concept. În opinia AGE, RF ar urma să conțină 2 obiecte informaționale: „cerere” și „fiducia”. Astfel, la etapa depunerii de către fiduciar a cererii, sistemul îi va atribui automat un identificator sub forma unui cod unic, iar cererea va fi prelucrată de către registratori. Subsecvent, în cazul soluționării pozitive a cererii, registratorul va înregistra fiducia în RF, iar sistemul îi va atribui fiduciei respective un cod unic de identificare și date aferente obiectului informațional care se vor păstra în sistem. Suplimentar, dacă autorul consideră necesar, poate institui un al treilea obiect informațional „certificat”, însă în acest caz atragem atenția cu privire la faptul că identificatorul acestui obiect informațional trebuie să fie diferit de identificatorul fiduciei.	
	29. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	În pct. 26: În conformitate cu pct.2.2.7 din Anexa nr.3 la RT 38370656-002:2006, pct.26 se va revizui, deoarece acesta nu reglementează doar identificatorii obiectelor informaționale, dar și datele obiectelor informaționale. Astfel, propunem ca în pct.26 să fie incluse norme referitor doar la identificatorii obiectelor informaționale, iar într-un punct separat să fie indicate datele obiectelor informaționale ale sistemului. Subsecvent propunerii AGE de instituire a 2 sau 3 obiecte informaționale expusă în punctul anterior din aviz, sbp.1) se va completa cu identificatorul obiectului	Se acceptă

		informațional „cerere”, iar sbp.2) se va exclude. De altfel, constatăm faptul că datele obiectului informațional „cerere” expuse la sbp.1) și cele ale obiectului informațional „registru” expuse la sbp.2) sunt similare, cu excepția faptului că în sbp.2) este inclus identificatorul obiectului informațional. În context, constatăm inutilitatea instituirii în cadrul sistemului a 2 obiecte informaționale cu date identice.	
	30. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Subsecvent, denumirea Secțiunii 2 din Capitolul VI se va modifica, pentru a reflecta faptul că această secțiune reglementează nu doar identificatorii, dar și datele aferente obiectelor informaționale.	Se acceptă Secțiunea 2 va avea următorul titlu: Identificatori și datele obiectelor informaționale
	31. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	În pct. 28: În corelare cu art.20 alin.(1) din Legea nr.71/2007 și pct.2.2.7 din Anexa nr.3 la RT 38370656-002:2006, pct.28 se va revizui, astfel încât acesta să redea expres cele 3 scenarii de bază ale oricărui sistem informațional, și anume de: înregistrare a obiectului informațional; modificare (actualizare) a datelor obiectului informațional; radiere (scoatere din evidență) a obiectului informațional; Concomitent, pct.28 se va revizui în corelare cu obiectiile expuse la pct.7 și 8 din prezentul aviz.	Se acceptă
	32. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Pct.29 sbp.6) se va completa după cuvintele „Serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică” cu textul „(MSign)”.	Se acceptă
	33. La proiectul hotărârii de Guvern (Anexa nr. 2)	Pct.1 se va reda în concordanță cu art.76 alin.(2) lit.c) din Legea nr.467/2003. În acest sens, propunem următoarea redacție a acestui punct: „1. Regulamentul Registrului fiduciilor (în continuare - Regulament) cuprinde reglementări privind drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice aferente creării și ținerii Registrului fiduciilor (în continuare - Registru); modalitatea de ținere a Registrului; procedura de înregistrare, modificare, completare și radiere a datelor; procedura de interacțiune cu furnizorii de date; măsuri privind asigurarea securității resursei informaționale.”.	Se acceptă

	34. La proiectul hotărârii de Guvern (Anexa nr. 2)	Pct.4 se va revizui în concordanță cu argumentele expuse la pct.4 din prezentul aviz.	Se acceptă
	35. La proiectul hotărârii de Guvern (Anexa nr. 2)	Din considerentul că SFS va exercita concomitent calitatea de posesor și deținător al RF, propunem comasarea pct.5-7 într-un singur punct.	Se acceptă
	36. La proiectul hotărârii de Guvern (Anexa nr. 2)	Pct.9 se va completa după textul „actualizare/modificare a datelor” cu cuvintele „și scoatere din evidență/radiere a obiectelor informaționale”.	Se acceptă
	37. La proiectul hotărârii de Guvern (Anexa nr. 2)	Pct.12 sbp.1) se va revizui în concordanță cu argumentul expus la pct.6 din prezentul aviz.	Se acceptă
	38. La proiectul hotărârii de Guvern (Anexa nr. 2)	În conformitate cu art.76 alin.(2) lit.c) din Legea nr.467/2003, Capitolul III se va completa cu drepturile și obligațiile furnizorilor și destinatarilor datelor sistemului.	Se acceptă
	39. La proiectul hotărârii de Guvern (Anexa nr. 2)	În pct.15 se va exclude textul „de către posesorul Registrului, care asigură crearea, exploatarea, administrarea și gestionarea continuă a acestuia”. Totodată, pentru a oferi o finalitate logică normei respective, propunem ca aceasta să fie completată cu informații referitor la limba/limbile în care se va ține resursa informațională a Registrului.	Se acceptă
	40.	Potrivit art.4 lit.j) din Legea nr.234/2021 cu privire la serviciile publice, unul dintre principiile de bază de prestare a serviciilor publice este cel de furnizare a datelor doar o singură dată (once only). Conform acestui principiu, beneficiarii de servicii publice furnizează datele solicitate autorităților/instituțiilor publice o singură dată, iar acestea sunt obligate să se asigure că datele sunt reutilizabile și că pot fi accesate de toți prestatorii de servicii publice, în limita competențelor și în scopul prestării serviciilor. Totodată, conform art.14	Nu se acceptă Conform pct. 21 din proiectul Regulamentului, fiduciarul nu are obligația privind prezentarea originalului actului de identitate. Totodată, cererea poate fi depusă, inclusiv, în format

		alin.(3) lit.b) din aceeași lege, în procesul prestării serviciilor publice, prestatorul nu este în drept să solicite de la beneficiarul de servicii publice depunerea documentelor, dacă datele conținute în documentele respective sunt disponibile în resursele informaționale ale prestatorului de servicii publice sau în resursele informaționale ale altor autorități/instituții publice și pot fi consumate de către prestatorul de servicii publice în mod automatizat, prin intermediul platformei de interoperabilitate instituite de către Guvern. În acest context, examinând proiectul de hotărâre, se constată că prin normele pct.21 și 25 din proiectul de Regulament, autorul instituie obligația depunerii cererilor de înregistrare, modificare sau încetare a fiduciei însoțite obligatoriu de actul de identitate a fiduciarului. Acest fapt rezultă și din Anexa nr.2 la proiectul de Regulament care, după pct.7, face referință la documentele care sunt anexate la cerere. La acest subiect, considerăm că normele respective din proiect contravin dispozițiilor enunțate din Legea nr.234/2021, cel puțin în raport cu fiduciarul cetățeni ai Republicii Moldova care depun cereri de înregistrare, modificare sau încetare a fiduciei. Prin urmare, atragem atenția autorului proiectului că solicitarea de depunere la prestatorul de serviciu a originalului actului de identitate este abuzivă și privează persoana de posibilitatea de a se identifica sau de a utiliza actul de identitate în alte scopuri personale. Din acest punct de vedere, din pct.21, pct.25 și Anexa nr.3 urmează a fi exclusă cerința de depunere împreună cu cererea și a actului de identitate. Astfel, în cazul depunerii cererii pe suport de hârtie, prestatorul de servicii poate identifica persoana fiduciarului în momentul prezenței fizice a acestuia la ghișeu prin examinarea pozei și a datelor din actul de identitate și să le contrapună cu datele care au fost incluse în cerere. În ceea ce privește situația depunerii cererii în format electronic, menționăm că identitatea persoanei care a semnat cererea cu semnătură electronică calificată poate fi verificată prin intermediul serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) care afișează numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP), iar depunerea actului de identitate sau a copiei acestuia este inutilă.	electronic, astfel la înregistrare autoritatea fiscală va accepta și copia autenticată a acestuia. Cu atât mai mult, prezentul proiect de hotărâre de Guvern nu urmărește prestarea unor servicii publice, astfel, întru respectarea prevederilor art. 5² alin. (3) – (5) din Legea nr. 308/2017 prezentarea copiei buletinului de identitate este obligatorie pentru identificarea fiduciarului.
	41.	În aceeași ordine de idei, recomandăm autorului proiectului ca în Capitolul V să delimiteze situațiile de depunere a cererilor pe suport de hârtie de cele de depunere a cererilor în format electronic, prin excluderea în ambele cazuri a obligației de depunere a actului de identitate sau a copiei acestuia, cel puțin în cazul fiduciarilor cetățeni ai Republicii Moldova.	Nu se acceptă Motivarea expusă la pct. 40.

	42.	Conform art.14 alin.(3) lit.b) din Legea nr.234/2021 cu privire la serviciile publice, prestatorul nu este în drept să solicite de la beneficiarul de servicii publice prezentarea copiilor de pe documente, inclusiv a copiilor legalizate, dacă originalele documentelor respective sunt prezentate pentru verificare de către beneficiarul de servicii publice, cu excepțiile stabilite de lege. Totuși, prin pct.26 din proiectul de Regulament se instituie obligativitatea de prezentare inclusiv a actului de identitate a fiduciarului autentificat. Astfel, și norma pct.26 necesită a fi revizuită prin excluderea necesității prezentării actului de identitate al fiduciarului autentificat sau a copiei autentificate a actului respectiv cel puțin în cazul fiduciarilor cetățeni ai Republicii Moldova.	Nu se acceptă Motivarea expusă la pct. 40
	43.	Pct.29 sbp.6) se va completa după cuvintele „Serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică” cu textul „(MSign)”.	Se acceptă
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	44. La proiectul hotărârii de Guvern	În conformitate cu prevederile art. 22 lit. c) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, proiectul necesită de a fi completat cu un punct nou: „1. Se instituie Sistemul informațional Registrul fiduciilor”.	Se acceptă
	45. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 2 definiția SI RF considerăm oportun să fie adusă în concordanță cu prevederile art. 3 al Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, care definește sistemul informațional ca „o totalitate de resurse și tehnologii informaționale interdependente, de metode și de personal, destinată păstrării, prelucrării și furnizării de informație”.	Se acceptă
	46. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Întru conformarea cu cerințele anexei nr. 3 din Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-lui RT 38370656-002:2006, aprobat prin Ordinul MDI nr. 78/2006, Capitolul I necesită a fi completat cu un punct nou „Noțiune principale” .	Se acceptă
	47. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	În conformitate cu cerințele anexei nr. 3 din Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-lui RT 38370656-002:2006, aprobat prin Ordinul MDI nr. 78/2006, Capitolul I „Dispoziții generale” nu include specificarea Obiectivelor SI, respectiv la pct. 3 sintagma „Obiectivele de bază specifice stabilite pentru SI RF” necesită a fi substituit cu sintagma „scopurile SI RF” . Totodată, pentru un spor de precizie normativă, pct. 3 alin. (1) urmează a fi expus în următoarea redacție: „asigurarea formării resursei informaționale de stat în domeniul fiduciilor”, iar alin. (3) urmează a fi exclus , deoarece scopul expus se include deja la alin. (2).	Se acceptă

	48. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Pct. 4 urmează să fie reformulat, ținând cont de faptul că principalele sarcini ale unui sistem informațional includ: colectarea, stocarea, prelucrarea datelor, analiza și interpretarea, distribuția informațiilor, automatizarea proceselor, asigurarea securității informațiilor, actualizarea datelor. Totodată, la pct. 4, subpct. 4 și 5 urmează să fie excluse, deoarece nu sunt relevante sarcinilor specifice al SI RF.	Se acceptă
	49. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 9 funcțiile de bază enumerate nu întrunesc toate aspectele ce țin de funcțiile SI RF, respectiv considerăm oportun completarea cu următoarele funcții: 1) formarea bazei de date a SI RF: a) luarea în evidență primară, care constă în atribuirea identificatorului unic obiectului de evidență și introducerea în baza de date a volumului stabilit de date; b) actualizarea datelor; c) scoaterea din evidență, care nu presupune excluderea fizică a datelor din registru, ci doar schimbarea statutului acestora; 2) asigurarea informațională a SI sub toate aspectele; 3) asigurarea securității informației; 4) asigurarea funcționării SI sub toate aspectele.	Se acceptă
	50. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 10 propunem următoarele ajustări: - La subpct. 1 alin. a) sintagma „înregistrarea, modificarea și încetarea SI RF” să fie substituită cu sintagma „luarea în evidență primară, actualizarea datelor și scoaterea din evidență”; - Subpct. 2) urmează să fie expus în formă de două puncte separate: 2) generarea rapoartelor și a statisticilor și subpct. 3) Interoperabilitatea cu alte sisteme informaționale.	Se acceptă
	51. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 13 reieșind din subiectul expus și cadrul semantic relevant acestuia, se propune că sintagma „sunt divizate între” să fie înlocuită cu sintagma „ sunt distribuite între ”.	Se acceptă
	52. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Pct. 24 alin. 2) urmează să fie revizuit, deoarece SI RF diseminează date prin generarea și prezentarea unui șir de documente de ieșire și rapoarte de monitorizare și performanță, nu doar certificatul privind înregistrarea fiduciei. La pct. 24, subpct. 3) trebuie să fie inclusă și cererea privind înregistrarea fiduciei.	Precizare Unicul document de ieșire reprezintă certificatul privind înregistrarea fiduciei. Precizare cererea privind înregistrarea fiduciei se regăsește la subpct 1) din același punct.
	53. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Capitolul VI „Spațiul informațional al SI RF” necesită a fi revizuit în totalitate deoarece majoritatea obiectelor informaționale și atributele acestora nu corespund cerințelor pct. 2.2.7 din anexa nr. 3 din Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-lui RT 38370656-002:2006, aprobat prin Ordinul MDI nr. 78/2006, astfel încât „ activitatea ” și „ documentul ” nu constituie în esență obiecte informaționale ale SI , totodată, „cererea”, „registru” și „certificatul” reprezintă documente tehnologice dar nu obiecte	Se acceptă

		informaționale. În același context, Secțiunea 3 „Scenariile de bază utilizate” necesită a fi revizuită.	
	54. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Obiectul de reglementare al Regulamentului, expus la pct. 1, necesită a fi adus în concordanță cu prevederile art. 7 ⁶ al Legii cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat nr. 467/2003, care stabilește că regulamentul resursei informaționale cuprinde reglementări privind: drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice aferente creării și ținerii resursei informaționale; modalitatea de ținere a resursei informaționale, procedura de înregistrare, modificare, completare și radiere a datelor; procedura de interacțiune cu furnizorii de date; măsuri privind asigurarea securității resursei informaționale.	Se acceptă Pct. 1 a fost revizuit conform propunerii.
	55. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Prevederile cap. VI „Interacțiunea cu alte sisteme informaționale” excedă obiectul de reglementare al Regulamentului resursei informaționale și urmează a se regăsi în proiectul Conceptului SI RF.	Se acceptă
	56. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Din conținutul pct. 18, deducem faptul că „fiducia” reprezintă obiectul informațional de bază al SI RF, căruia i se atribuie un identificator unic, respectiv, proiectul Conceptului necesită a fi completat cu reglementările corespunzătoare.	Se acceptă
	57. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	La pct. 26 este stabilit că actul de identitate a fiduciarului, actul de constituire/înființare a fiduciei și actul de modificare sau de încetare a fiduciei se vor autentifica în modul stabilit de legislație. În acest sens, menționăm că potrivit pct. 29 Registrul se va integra cu Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al populației” și SI „Registrul de stat al unităților de drept”. Prin urmare, se impune necesară obținerea datelor despre fiduciar de către SFS prin intermediul platformei de interoperabilitate Mconnect. Este de evidențiat că, potrivit art. 6 alin. (4) din Legea nr. 142/2017 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, schimbul de date între participanții publici are loc în mod gratuit. Privitor la necesitatea autentificării actului de constituire/înființare a fiduciei și a actului de modificare sau de încetare a fiduciei urmează a fi argumentată în Nota de fundamentare.	Nu se acceptă Conform pct. 21 din proiectul Regulamentului, fiduciarul nu are obligația privind prezentarea originalului actului de identitate. Totodată, cererea poate fi depusă, inclusiv, în format electronic, astfel la înregistrare autoritatea fiscală va accepta și copia autenticată a acestuia. Cu atât mai mult, prezentul proiect de hotărâre de Guvern nu urmărește prestarea unor servicii publice, astfel, întru respectarea prevederilor art. 5 ² alin. (3) – (5) din Legea nr. 308/2017 prezentarea copiei buletinului de identitate este obligatorie pentru identificarea fiduciarului. Se acceptă Nota de fundamentare a fost completată corespunzător.

	58. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	La pct. 28, în primul enunț cuvântul „acestuia” se va sunstitui cu cuvântul „fiduciarului”, iar cuvântul „contribuabilului” se va exclude.	Se acceptă
	59. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	În scopul aducerii proiectului Regulamentului în corespundere cu cerințele art. 76 al Legii nr. 467/2003, acesta urmează a fi completat cu reglementări privind procedura de interacțiune cu furnizorii de date. Totodată, pentru un spor de precizie normativă, considerăm oportun completarea acestuia cu reglementări privind controlul intern și extern și responsabilitatea.	Precizare Furnizorii de date sunt persoanele fizice și juridice care dețin calitatea de fiduciar, aceștia fiind obligați să asigure corectitudinea și autenticitatea datelor prezentate pentru a fi înscrise în Registru. La fel, proiectul a fost completat cu drepturile și obligațiile a acestora, respectiv în viziunea autorului decade necesitatea reglementării suplimentare a modului de interacțiune cu aceștia. Se acceptă Capitolul VI a fost redenumit „Controlul și Responsabilitate” și completat cu prevederile corespunzătoare.
Banca Națională a Moldovei	60.	Cu referire la accesul Băncii Naționale a Moldovei la SI RF și la RF, înțelegem că acesta se va realiza prin intermediul platformei de interoperabilitate (Mconnect) cu care se integrează și interacționează SI RF și Registrul Fiduciilor. Remarcăm în acest sens că, Banca Națională a Moldovei necesită, cel puțin, accesul la informații cu privire la entitățile supravegheate de BNM care pot avea calitate de fiduciar. Accesul controlat la aceste date este esențial pentru că BNM să își îndeplinească atribuțiile și să contribuie la gestionarea riscurilor asociate. În acest context, propunem evaluarea oportunității completării proiectului cu prevederi care să detalieze spectrul de date accesibile prin intermediul platformei Mconnect.	Precizare Schimbul de date urmează a fi examinat la etapa funcționării SI RF.
	61.	În continuare, observăm că proiectul prevede un termen de 30 de zile calendaristice de la data constituirii/înființării fiduciei, respectiv, modificării sau încetării acesteia, pentru prezentarea SFS a cererii de înregistrare, astfel, propunem evaluarea oportunității reducerii a acestui termen , în opinia noastră, acesta fiind unul prea extins. În acest context, considerăm că un termen mai redus de prezentare a cererii privind înregistrarea, modificarea sau încetarea fiduciilor va accelera procesul de evidență și monitorizare eficientă a acestora.	Precizare Autorul proiectului consideră că reducerea termenului de 30 de zile pentru prezentarea SFS a cererii de înregistrare va crea o povară excesivă pentru fiduciar, acesta urmând să prezinte atât actul de identitate/identificare a fiduciarului cât și actul de

			constituire/înființare a fiduciei autentificată. Astfel, termenul de 30 de zile calendaristice este suficient pentru a permite fiduciarilor de a se adapta la prevederile prezentului regulament.
	62.	Suplimentar, observăm că proiectul nu reglementează situația când fiduciarul nu va prezenta cererea de înregistrare, modificare sau încetare a fiduciilor sau va prezenta această cerere peste termenul stabilit de proiect , opinăm în acest context că urmează a fi evaluată oportunitatea de completare a proiectului cu prevederi care vor reglementa consecințele unei astfel de conduite, mecanismele de asigurare a executării obligațiilor.	Precizare Prezenta propunere excede obiectul prezentului proiect. Suplimentar la moment se află în elaborare legea pentru modificarea unor acte normative care va sancționa expres această conduită (https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/764-mj-2024.pdf).
	62.	În același context, considerăm utilă implementarea unor mecanisme de alertare automată în viitor pentru a notifica utilizatorii și autoritățile de gestionare a SI RF și RG prin platforma de interoperabilitate (Mconnect) sau alte canale cu privire la întârzieri de prezentare a cererilor de înregistrare, modificare sau încetare a fiduciilor cu privire la date incomplete incluse în astfel de cereri. Opinăm că acest mecanism va facilita detectarea rapidă a neconformităților și va contribui la acuratețea informațiilor din sistem.	Precizare În opinia autorului, acest mecanism nu reprezintă obiect a prezentei hotărâri de Guvern. Suplimentar, Legea nr. 308/2017 reglementează neconcordanțele între informațiile disponibile în Registrul de stat al unităților de drept privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client entităților raportoare, și nicidecum din informațiile conținute în Registrul fiduciilor. Subsidiar, în cazul acceptării prezentei propuneri, SFS va fi nevoit să se autosizeze referitor la existența unor neconcordanțe, drept care nu este reglementat prin lege. Suplimentar, toate datele vor fi examinate la etapa depunerii cererii.
	63.	În continuare, recomandăm evaluarea oportunității de implementare a unei arhitecturi three-tier pentru o separare clară între nivelurile de prezentare, logică de afaceri și acces la date. Această măsură va spori securitatea împotriva atacurilor cibernetice și va facilita	Precizare La etapa creării sistemului, va fi examinată repetat această propunere.

		scalabilitatea. De asemenea, integrarea unui firewall pentru aplicații web (WAF) este imperativă pentru prevenirea atacurilor de tip SQL injection și cross-site scripting, contribuind astfel la asigurarea confidențialității și integrității datelor procesate.	
	64.	La fel, recomandăm utilizarea unui sistem de management al informațiilor de securitate (SEIM) pentru monitorizarea și analiza constantă a evenimentelor de securitate. Aceasta va facilita detectarea rapidă și gestionarea eficientă a riscurilor cibernetice. În plus, propunem replicarea datelor la nivel de bază de date pentru redundanță și protecție împotriva pierderilor de date, asigurând o recuperare rapidă în caz de incidente.	Precizare La etapa creării sistemului, va fi examinată repetat această propunere.
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	65. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Potrivit pct. 2.2 din Anexa nr. 3 la Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață a software-ului” RT 38370656 – 002:2006, aprobat prin ordinul Ministerului Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor, conținutul Capitolului „Generalități” al concepției, trebuie să includă: denumirea sistemului (deplină, pe scurt, abrevierea); definiția sistemului; locul sistemului în Spațiul informațional unic; noțiuni principale; destinația sistemului; scopurile creării sistemului; principiile de bază ale creării sistemului; sarcinile de bază, care trebuie să fie realizate la exploatarea sistemului. Ținând cont de prevederea enunțată, noțiunile principale, destinația sistemului și scopurile creării sistemului urmează să fie indicate în Capitolul I.	Se acceptă Proiectul a fost completat cu capitolul „noțiuni principale”, fiind la fel revizuit destinația și scopul creării sistemului.
	66. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 26 din proiect, s-a determinat că se operează cu sintagmele „date de identificare a fiduciarului”, „date de identificare a beneficiarului”, „date de identificare a asistentului fiduciei” care sunt vagi, pasibile de incertitudini și interpretări arbitrare. Astfel, în acest context urmează a fi determinate expres categoriile de date cu caracter personal/seturile de date (ex. nume, prenume, IDNP), care vor fi prelucrate în cadrul Sistemului Informațional „Registrul Fiduciilor”. Or, potrivit prevederilor pct. 4 alin. (1) lit. c) și d) al Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie adecvate, pertinente și neexcesive în ceea ce privește scopul pentru care sînt colectate și/sau prelucrate ulterior, exacte, și dacă este necesar actualizate. Datele inexacte sau incomplete din punctul de vedere al scopului pentru care sînt colectate și ulterior prelucrate se șterg sau se rectifică.	Precizare Pct. 26 va fi revizuit în coroborare cu restul propunerilor aferent acestui punct.
	67. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Cu referire la secțiunea 4, interacțiunea cu alte sisteme informaționale, pct. 29 din proiect statuează că SI RF se integrează și interacționează cu sistemele informaționale precum Registrul de stat al populației, Registrul fiscal de stat, fără a fi specificate categoriile de date cu caracter personal care vor fi prelucrate din cadrul acestor sisteme informaționale menționate. Mai mult, urmează a fi reglementat faptul că în scopul asigurării funcționării corecte a SI RF, acesta	Precizare Schimbul de date urmează a fi examinat la etapa funcționării SI RF.

		interacționează, prin intermediul platformei de interoperabilitate (Mconnect), cu sistemele informaționale de stat menționate în proiect.	
	68. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La capitolul VII, considerăm oportun a include următoarele prevederi: „35. SI RF este găzduit pe platforma tehnologică guvernamentală comună (Mcloud) în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 cu privire la platforma tehnologică guvernamentală comună (Mcloud).”	Se acceptă
	69. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Subsecvent, pct. 37 din proiect, urmează a fi completat cu următoarele obiective de securitate: „5) non-repudierea : Măsură prin care se asigură faptul că, după emiterea/recepționarea unei informații, expeditorul/destinatarul nu poate nega, în mod fals, că a expediat/primit informații. 6) mentenanță : SI RF trebuie asigurat în permanență cu suportul și mentenanța necesară conform nivelului agreat de servicii”.	Se acceptă
	70. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 39 din proiect, propoziția a 2-a urmează a fi reformulată , avînd în vedere că înregistrările de audit pot fi prelucrate/solicitate inclusiv de către alte organe abilitate prin lege de efectuare a unor investigații/controale de profil, după cum urmează: ”Înregistrările de audit ale operațiunilor și rezultatele acestora pot fi solicitate de către organele competente în investigarea potențialelor încălcări ale regimului de prelucrare/protecție a datelor cu caracter personal”.	Se acceptă
		Obiecția în cauză este valabilă și în raport cu pct. 34 din proiectul Regulamentului Registrului Fiduciilor .	Se acceptă
	71. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	În conformitate cu prevederile art. 7 ⁶ alin. (2) al Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, documentele sistemelor și resurselor informaționale de stat sunt: c) regulamentul resursei informaționale, care să cuprindă: reglementări privind drepturile și obligațiile subiecților raporturilor juridice aferente creării și ținerii resursei informaționale, modalitatea de ținere a resursei informaționale, procedura de înregistrare, modificare, completare și radiere a datelor, procedura de interacțiune cu furnizorii de date, măsuri privind asigurarea securității resursei informaționale. Cu referire la subiecții raporturilor juridice din domeniul creării, gestionării și actualizării registrului, considerăm relevant a face o delimitare între posesor/deținător și registrator , or, în majoritatea cazurilor registratori ai datelor în cadrul sistemelor informaționale sunt angajații împuterniciți din cadrul entității care administrează datele din SI, cu determinarea spectrului specific de drepturi și obligații ale acestora.	Precizare SFS deține funcțiile de posesor, deținător și registrator, astfel se consideră inoportun delimitarea atribuțiilor aceleiași instituții.
	72. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	La pct. 14 considerăm oportun a suplini obligațiile posesorului/deținătorului SI RF cu următoarele prevederi: - Monitorizează și supraveghează accesările datelor din SI RF și identifică încălcările comise;	Se acceptă

		- Asigură ținerea auditului operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în SI RF în funcție de criterii și indiciatori specifici. - În alt context, se va nota că potrivit art. 11 alin. (3) al Legii nr. 133/2011, la încheierea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, dacă subiectul acestor date nu și-a dat consimțământul pentru o altă destinație sau pentru o prelucrare ulterioară, acestea vor fi: distruse, transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială; transformate în date anonime și stocate exclusiv în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică.	S-a luat act
	73. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Potrivit art. 23 alin. (3) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, la expirarea termenului de păstrare a documentelor, acestea pot fi lichidate, dacă legea nu prevede altfel. Articolul 76 alin. (2), lit. c) al Legii nr. 467/2003, statuează că regulamentele resurselor informaționale urmează să conțină prevederi referitor la procedura de înregistrare, modificare, completare și radiere a datelor. În acest context, atragem atenția că proiectul Regulamentului vizat trebuie să cuprindă prevederi privind termenul concret de stocare/păstrare a datelor cu caracter personal și modalitatea de ștergere a acestora din Sistemul menționat.	Se acceptă
	74. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Suplimentar, considerăm important că în conținutul proiectului să fie reflectate aspecte privind: - Regimul juridic de utilizare a datelor din SI RF; - Formele de control și modalitatea de exercitare a acestuia de către autoritatea publică; - Faptele pasibile de răspundere și formele răspunderii juridice.	Se acceptă Proiectul a fost completat cu prevederi referitoare la regimul juridic de utilizare a datelor din SI RF, formele de control și responsabilitatea.
	75. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Cu titlu de recomandare menționăm că, identificarea persoanei fizice-fiduciarul la etapa înregistrării fiduciei, în ordinea statuată la Capitolul V, urmează a fi efectuată prin alte mijloace, fără colectarea și stocarea pe suport de hârtie a copiilor actelor de identitate (ținând cont de totalitatea informațiilor consemnate pe acest tip de act de identitate). Spre exemplu, prin completarea unui formular/cerere specială care să conțină doar datele strict necesare realizării scopului prevăzut de Regulament (conform anexei nr. 2 la Regulament), și/sau prin accesarea sistemelor informaționale de stat, în vederea identificării subiecților de date/solicitanților.	Nu se acceptă Conform pct. 21 din proiectul Regulamentului, fiduciarul nu are obligația privind prezentarea originalului actului de identitate. Totodată, cererea poate fi depusă, inclusiv, în format electronic, astfel la înregistrare autoritatea fiscală va accepta și copia autenticată a acestuia. Cu atât mai mult, prezentul proiect de hotărâre de Guvern nu urmărește prestarea unor servicii publice, astfel, întru

			respectarea prevederilor art. 5 ² alin. (3) – (5) din Legea nr. 308/2017 prezentarea copiei buletinului de identitate este obligatorie pentru identificarea fiduciarului.
	76. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Cu titlu informativ comunicăm că, a fost instituită obligația operatorului de date cu caracter personal de a efectua evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal, în cazul în care prelucrarea datelor poate genera un risc sporit pentru drepturile și libertăților persoanelor, precum și desemnarea unei persoane responsabile cu protecția datelor cu caracter personal (art. 23-25 din Legea 133/2011). Astfel, ținând cont de prevederile art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2011, în cazul în care, tipurile de prelucrare a datelor cu caracter personal, reglementate prin actul normativ prenotat sunt susceptibile să genereze un risc suport pentru drepturile și libertățile persoanelor, reieșind din faptul prelucrării la scară largă a datelor cu caracter personal, este necesară efectuarea evaluării impactului asupra prelucrării datelor cu caracter personal, în contextul adoptării respectivului act normativ.	Se acceptă

Avizare și consultare publică repetată

Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru a RM	1.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Comisia Națională a Pieței Financiare	2.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Agencia Servicii Publice	3.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	4.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	5.	Având în vedere că SI Registrul Fiduciilor urmează să fie găzduit pe platforma tehnologică guvernamentală comună Mcloud, cazurile în care utilizarea termenului „hardware” este oportună, sunt foarte limitate. Pentru a evita utilizarea incorectă în context a acestui termen, propunem utilizarea termenului general „resurse TI”, care include atât hardware, cât și software. Aceasta va asigura o claritate mai mare în contextul tehnologic al SI e-Social.	Se acceptă

Agencia de Guvernare Electronica	6. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	În pct.8 sbp.11), acronimul „Mlog” se va substitui cu textul „(MLog)”.	Se acceptă
	7. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Insistăm cu privire la revizuirea pct.15 prin excluderea celei de-a doua propoziții, deoarece instituirea unei obligații a statului de asigurare a resurselor financiare necesare pentru dezvoltarea, mentenanța și exploatarea unui registru de stat este improprie unui act normativ național în care obligațiile se manifestă în raport cu autorități/instituții publice concrete. De altfel, responsabilitatea de asigurare a resurselor financiare necesare pentru dezvoltarea, mentenanța și exploatarea Registrului fiduciilor este reglementată în pct.3 din proiectul de hotărâre, pct.16 din anexa nr.1 și pct.5 din anexa nr.2 la proiectul de hotărâre, care stabilesc expres Ministerul Finanțelor ca autoritate publică concretă cu competențe clare în domeniul în cauză. Suplimentar, atragem atenția repetat că obligația statului stabilită în doua propoziție a pct.15, în calitatea acestuia de proprietar al SI RF, nu este reglementată în cuprinsul Legii nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat sau Legii nr.71/2007 cu privire la registre, dar nici în Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.	Se acceptă
	8. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Capitolul IX se va exclude, deoarece interacțiunea SI RF cu alte sisteme informaționale este deja reglementată în pct.34 din proiectul Conceptului și nu necesită a fi repetată.	Se acceptă
	9. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Pct.4 se va revedea în corelare cu argumentele expuse la pct.2 din prezentul aviz.	Se acceptă
	10. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Potrivit pct.40 din Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de hotărâre, autorul menționează faptul că „Conform pct.21 din proiectul Regulamentului, fiduciarul nu are obligația privind prezentarea originalului actului de identitate. Totodată, cererea poate fi depusă inclusiv în format electronic, astfel la înregistrare autoritatea fiscală va accepta și copia autenticată a acestuia.”. Totuși, examinând pct.23 sbp.1) și pct.27 sbp.1) din proiectul de Regulament, se constată instituirea obligației de însoțire a cererii privind înregistrarea/modificarea/radierea fiduciei cu actul de identitate a fiduciarului. Totodată, în proiect nu a fost identificată o normă care ar stabili că la depunerea cererii în format electronic, autoritatea fiscală va accepta și copia autenticată a acestuia. Astfel, prin prisma pct.23 sbp.1) și pct.27 sbp.1) în corelare cu pct.24, indiferent de modalitatea de depunere a cererii (pe suport de hârtie sau în format electronic), fiduciarul și/sau reprezentantul legal	Precizare Pct. 23 subpct. 1) și pct. 27 subpct. 1) la proiectul de Regulament (Anexa nr. 2) au fost completate cu următoarea sintagmă „sau copia autenticată a acestuia,,. Autorul proiectul consideră că, prezentarea buletinului de identitate și/sau copia autenticată a acestuia va asigura realizarea manifestării de voințe a legiuitorului și anume prevenirea folosirii entităților juridice în scopuri ilegale. Suplimentar menționăm că, conform pct. 23, cererea

		este obligat să prezinte și actul de identitate/identificare a fiduciarului. Mai mult decât atât, potrivit pct.28, toate actele prevăzute la pct.23 și 27, inclusiv actul de identitate/identificare al fiduciarului mai trebuie prezentat și „autenticat în modul prevăzut de legislație”. Subsecvent, considerăm că normele proiectului de Regulament menționate supra au un caracter general care sunt susceptibile de interpretare selectivă și astfel, la modul practic, poate duce la aplicarea preferențială și abuzivă a cadrului normativ de către registratorul datelor. Prin urmare, este necesar ca în Capitolul V să se delimiteze situațiile de depunere a cererilor pe suport de hârtie de cele de depunere a cererilor în format electronic, prin excluderea în ambele cazuri a obligației de depunere a actului de identitate sau a copiei acestuia care să fie „autenticat în modul prevăzut de legislație”, cel puțin în cazul fiduciarilor cetățeni ai Republicii Moldova sau al persoanelor juridice înregistrate în Republica Moldova. De asemenea, urmează a fi substituită cerința de depunere împreună cu cererea și a actului de identitate cu cea de prezentare la depunerea cererii a actului de identitate pentru ca persoana să se identifice la ghișeu. Astfel, în cazul depunerii cererii pe suport de hârtie, prestatorul de servicii poate identifica persoana fiduciarului în momentul prezenței fizice a acestuia la ghișeu prin examinarea pozei și a datelor din actul de identitate și să le contrapună cu datele care au fost incluse în cerere. În ceea ce privește situația depunerii cererii în format electronic, menționăm că identitatea persoanei care a semnat cererea cu semnătură electronică calificată poate fi verificată prin intermediul serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) care afișează numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP), iar depunerea actului de identitate sau a copiei acestuia este inutilă și nu asigură în niciun fel identificarea unei persoane care a depus o cerere semnată electronic. Deși autorul a menționat în pct.40 din Sinteza obiectivelor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de hotărâre că prezentul proiect de hotărâre nu urmărește prestarea unor servicii publice, atragem atenția că noțiunea „servicii publice” din art.2 al Legii nr.234/2021 cu privire la serviciile publice se referă nu doar la acele activități administrative necomerciale cu caracter individual, realizate în regim de putere publică de prestatorul de servicii publice, cu sau fără solicitarea beneficiarilor de servicii, și care vizează realizarea drepturilor, libertăților, și intereselor legitime ale acestora, dar și la realizarea unor obligații care le sunt impuse beneficiarilor de	privind înregistrarea fiduciei poate fi depusă nemijlocit de către fiduciar și/sau reprezentantul legal al acestuia. Astfel, identificarea fizică a acestuia la ghișeu nu va fi mereu posibilă. La fel, în accepțiunea Legii nr. 308/2017, măsurile standarde de precauție privind clienții cuprinde inclusiv, identificarea beneficiarului efectiv prin utilizarea documentelor, date și informații relevante obținute dintr-o sursă sigură, astfel încât să existe certitudinea cine este beneficiarul efectiv, structura proprietății și structura de control a clientului. În altă ordine de idei, potrivit art. 8 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, titularul de acte este obligat să prezinte persoanelor oficiale din autoritățile competente, la cerere, actul de identitate.
--	--	--	---

		servicii publice. Or, constatăm că prin proiect se impune obligația de înregistrare a fiduciei în Registrul fiduciilor, ceea ce reprezintă un serviciu public în înțelesul Legii nr.234/2021. Suplimentar, comunicăm faptul că obiecțiile și propunerile AGE nu au ca temei normele Legii nr.234/2021, dar și cele ale art.6 alin.(3¹) din Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate care stabilește că participanții publici sunt obligați să asigure prestarea serviciilor fără a solicita documente în cazul în care datele conținute în aceste documente sunt disponibile în resurse informaționale și pot fi consumate sau furnizate prin intermediul platformei de interoperabilitate.	
	11. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	În scopul evitării unor interpretări diferite a normei juridice, pct.24 se va expune cu următorul conținut: „24. Cererea se depune pe suport de hârtie semnată olograf sau în format electronic semnată cu semnătură electronică calificată.”.	Se acceptă
	12. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	În pct.25, 27, 28 și 29, după caz, numărul „21” se va substitui cu numărul „23”, iar numărul „25” cu numărul „27”.	Se acceptă
Banca Națională a Moldovei	13.	Propunem examinarea necesității redenumirii Registrului fiduciilor în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2¹) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului care reglementează expres că Serviciul Fiscal de Stat creează Registrul fiduciilor și construcțiilor juridice similare.	Se acceptă
	14. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	La Regulamentul Registrului fiduciilor, pentru asigurarea caracterului precis și previzibil al normei juridice, la pct. 10 subpct. 3) propunem completarea normei cu trimitere nemijlocită la articolul vizat din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.	Se acceptă Pct. 10 subpct. 3 se expune în următoarea redacție: „Entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.
	15. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Suplimentar, la pct. 25, 27 și 28 din regulamentul urmează a fi revizuite trimiterile la pct. 21, astfel, înțelegem că autorul se referă la pct. 23 care prevede depunerea cererii privind înregistrarea fiduciei. La fel, la pct. 29 opinăm că trimiterea la pct.25 urmează a fi substituită cu trimitere la pct. 27 din regulamentul care prevede depunerea cererii de modificarea sau radiere a fiduciei.	Se acceptă
Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	16.	În contextul adoptării Legii nr. 268/2024 pentru modificarea unor acte normative (implementarea suplimentară în cadrul normativ intern a Recomandărilor Grupului de Acțiune Financiară Internațională), este necesar de stabilit	Nu se acceptă Acest mecanism nu reprezintă obiect a prezentei hotărâri de Guvern.

		în ambele proiecte propuse pentru consultare, prevederi suplimentare în vederea reglementării raportării neconcordanțelor în conformitate cu art. 52 alin. (3) – (5) din Legea nr. 308/2017, procedura, condițiile și actele care trebuie depuse pentru actualizarea informațiilor din Registrul fiduciilor și a construcțiilor similare la intervenirea modificărilor în datele conținute în contractele de fiducie, declarațiilor de fiducie, fiduciilor constituite prin testament, fiduciilor constituite prin act administrativ și fiduciilor constituite prin hotărâre judecătorească, precum și, pentru situațiile când expiră termenul fiduciei sau fiducia este anulată.	Prin Legea nr. 268/2024 pentru modificarea unor acte normative s-a inclus obligația persoanelor juridice, întreprinzătorilor individuali, fiduciilor și construcțiilor juridice similare de a declara complet și corect informația cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi, de a actualiza informația respectivă în cazul în care au intervenit modificări cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi, precum și obligația privind desemnarea persoanei fizice rezidente responsabile pentru furnizarea și/sau actualizarea informațiilor cu privire la datele privind beneficiarul efectiv. La fel, art. 5² din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, definește noțiunea de beneficiar efectiv și prevede modul de soluționare a neconcordanțelor între informațiile privind beneficiarul efectiv disponibile în Registrul de stat al unităților de drept și în Registrul fiduciilor și construcțiilor juridice similare și informațiile privind beneficiarul efectiv prezentate de către client. Subsidiar, în cazul acceptării prezentei propuneri, SFS va fi nevoit să se autosesizeze referitor la existența unor neconcordanțe, drept care nu este reglementat prin lege. De menționat este faptul că, procedura privind efectuarea/radierea notărilor în/din Registrul de stat al unităților de drept și Registrul fiduciilor și
--	--	--	--

			construcțiilor juridice similare și de soluționare a neconcordanțelor se aprobă prin ordin al directorului Serviciului Fiscal de Stat. Aferent reglementării procedurii când expiră termenul fiduciei sau este anulat, comunicăm că, radierea datelor în Registrul are loc în baza informației recepționate de la persoane fizice și juridice care dețin calitatea de fiduciar. La fel, conform proiectului, mențiunile privind modificarea sau radierea fiduciei se declară prin completarea și depunerea cererii, prevăzute la pct. 23, în termen de 30 de zile calendaristice din momentul survenirii modificării sau încetării fiduciei, având bifată în formular căsuța „Modificare” sau „Încetare”, însoțită de documentele justificative.
	17.	În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2¹) din Legea nr. 308/2017, este prevăzut ”Registrul fiduciilor sau construcțiilor juridice similare”. Astfel, textul integral al proiectului urmează a fi modificat în vederea introducerii după cuvintele ”Registrul fiduciilor” a sintagmei ”și construcțiilor juridice similare”.	Se acceptă Textul proiectului a fost revizuit.
	18.	Totodată, în sensul prevederilor art. 14 alin. (1¹) din Legea nr. 308/2017 este oportună includerea în proiect a normelor cu privire la procedura de identificare și verificare a identității părților și a beneficiarului efectiv/beneficiarilor efectivi a fiduciei/construcției juridice similare de către Serviciul Fiscal de Stat.	Precizare Anexele nr. 1-3 la Regulamentul privind Registrul fiduciilor și construcțiilor juridice similare au fost completate cu datele necesare în vederea asigurării identificării părților fiduciei/construcției juridice similare de către SFS.

	19.	De asemenea, se atestă lipsa situațiilor în care se refuză înregistrarea fiduciei sau a construcției juridice similare.	Precizare Potrivit art. 14 alin. (3) din Legea nr. 308/2017, este interzisă înregistrarea persoanelor juridice, a întreprinzătorilor individuali, a fiduciilor și a construcțiilor juridice similare în lipsa datelor despre beneficiarul efectiv și/sau dacă informația prezentată este neveridică sau incompletă. Pentru precizare, proiectul a fost completat cu pct. 31 având următorul cuprins: „Înregistrarea fiduciei va fi realizată la prezentarea informației menționate în Anexa nr. 2 la Regulamentul privind Registrul fiduciilor și construcțiilor juridice similare.”
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	20. La proiectul hotărârii de Guvern	În conformitate cu prevederile art. 22 lit. c) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, pct. 1 se propune a fi completat prin includerea sintagmei „și resursa informațională de stat Registrul Fiduciilor”.	Se acceptă
	21. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 2, se propune înlocuirea sintagmei „informație,” cu sintagma „informației cu privire la fiducii”.	Se acceptă
	22. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	La pct. 1), se propune excluderea sintagmei „(în continuare – Registrul)”, în contextul obiecțiilor expuse la pct. 2	Se acceptă
	23. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	La pct. 2, se propune înlocuirea sintagmei „Registrul reprezintă registrul de evidență a fiduciilor sau construcțiilor juridice similare (în continuare fiducie)” cu sintagma „Registrul de evidență a fiduciilor sau construcțiilor juridice similare (în continuare – Registrul fiduciilor, RF) reprezintă o totalitate sistematizată de date privind fiduciile sau construcțiilor juridice similare (în continuare fiducie)”. În context, se propune ca pct. 2 să preceadă pct. 1	Precizare registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat - totalitatea sistematizată de date despre resursele informaționale de stat (inclusiv obiectele și clasificatoarele informaționale), sistemele informaționale de importanță statală, paginile web ale autorităților publice și domenele înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și despre posesorii, deținătorii și elaboratorii lor.

			Astfel, urmând logica-juridică a Legii nr. 71/2007, considerăm inoportun utilizarea denumirii „Registru de evidență”, or, Legea operează doar cu termenul „Registru”.
	24. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	La pct. 3, menționăm că resursa informațională formată de SI RF este o resursă informațională departamentală de stat și cade sub incidența Legii nr. 71/2007 cu privire la registre. Respectiv, subpct. 4) urmează a fi exclus deoarece nu corespunde prevederilor pct. 9 al Legii nr. 71/2007, administratorul tehnic fiind subiect al SI RF.	Se acceptă
	25. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Pentru un spor de precizie normativă, precum și întru asigurarea respectării prevederilor Legii nr. 467/2003, la Cap. III considerăm oportun specificarea drepturilor și obligațiilor pentru fiecare subiect în parte.	Nu se acceptă În contextul în care, SFS deține atât calitatea de posesor, deținător cât și de registrator, comasarea drepturilor și obligațiilor aceleși instituție se consideră cea mai oportună variantă.
	26. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Pct. 5) se referă la SI RF, dar nu la resursa informațională RF și urmează a fi reformulat în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (2) al Legii nr. 71/2007. În același context, pct. 6) urmează a fi exclus, deoarece se nu se referă la RI, ci la SI. Totodată, la cap. VI, la pct. 31, 32, 33, 34 și 35 cuvintele „SI RF” urmează a fi substituite cu sintagma „RF”.	Se acceptă
Centrul Național Anticorupție	27. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Norma conținută la pct. 10 din Regulamentul fiduciilor este lacunară în privința expunerii și a unei alte categorii de destinatari. Astfel, norma nu face referință și la destinatarii în calitate de utilizatori, cu drept de utilizare a datelor din sistemul informațional respectiv. Ambiguitatea administrativă va crea un impediment utilizatorilor finali cu drept de vizualizare a informațiilor conținute în sistemul informațional.	Se acceptă Pct. 21 din Conceptul SI RF și pct. 10 din Regulamentul RF a fost completat cu subpct. 4 cu următorul cuprins: „Utilizatorii SI RF”.
	28.	Anexa nr. 1 la proiectul Regulamentului face referință la conținutul Registrului fiduciilor. Constatăm faptul că în conținutul Registrului respectiv nu se conțin informații privind obiectul fiduciei. În proiect se prezintă doar datele despre actele care au stat la baza înregistrării, nu și despre obiectul fiduciei în parte. În redacția propusă, considerăm că sistemul nu răspunde cerințelor pentru rezolvarea scopului propus, deoarece nu este identificat obiectul fiduciei aferent beneficiarului efectiv, informație foarte importantă.	Se acceptă Au fost introduse completările de rigoare.

AVIZARE REPETATĂ/EXPERTIZARE

Ministerul Dezvoltării și Digitalizării	1.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Agencia Servicii Publice	2. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 34, propunem excluderea a subpunctelor 1) și 2) , deoarece subpunctul 4) încadrează expunerea acestor subpuncte (în Mconnect este expus RSP-ul și RSUD-ul).	Nu se acceptă Informațiile care se regăsesc în RSP și RSUD nu pot fi consumate prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect.
	3. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Totodată, propunem completarea Anexei nr. 2 a Regulamentului (cerere) pentru cazurile când persoana juridică are mai mulți beneficiari efectivi, precum și a cazurilor când fiduciarul este înregistrat de reprezentantul legal al acestuia.	Se acceptă
Agencia de Guvernare Electronică	4. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Pentru aducerea în concordanță cu prevederile art.29 alin.(3) din Legea nr.71/2007 cu privire la registre dar și în scopul indicării denumirii exacte a viitoarei resurse informaționale în domeniul fiduciilor, pct.3 sbp.1) propunem de perfecționat și de expus cu următorul cuprins: „1) certificat privind înregistrarea fiduciei – documentul ce conține date din Registrul fiduciilor și construcțiilor juridice, care confirmă înregistrarea, modificarea fiduciei sau radierea acesteia din Registru, emis fiduciarului sau reprezentantului lui legal de către Serviciul Fiscal de Stat în formă electronică. La solicitarea expresă a fiduciarului sau a reprezentantului său legal acestora le pot fi eliberate copii ale certificatului privind înregistrarea fiduciei pe suport de hârtie, cu un identificator electronic unic care permite verificarea electronică a autenticității documentului.”.	Se acceptă parțial Pct. 3 subpct. 1) a fost reformulat după cum urmează: „documentul ce conține date din Registrul fiduciilor și construcțiilor juridice, care confirmă înregistrarea, modificarea fiduciei sau radierea acesteia din Registru, emis fiduciarului sau reprezentantului lui legal de către Serviciul Fiscal de Stat”. Se ia act În contextul care propunerea în cauză implică cheltuieli administrative suplimentare, implementarea acestei funcționalități va fi analizată ulterior aprobării prezentei hotărâri.
	5. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Potrivit pct.25 sbp.1) din proiectul de Concept este prevăzut că unul din documentele de intrare al Sistemului informațional „Registrul fiduciilor și construcțiilor juridice similare” este actul de identitate a fiduciarului, iar la pct.22 sbp.1) și pct.26 sbp.1) din proiectul de Regulament se stabilește că cererea privind înregistrarea/modificarea sau radierea fiduciei urmează a fi însoțită de actul de identitate/identificare a fiduciarului sau copia	Nu se acceptă Motivarea expusă la pct. 40, 41, 57 și 75 avizarea I; pct. 9 avizarea II.

autentificată a acestuia. Analizând precizarea Ministerului Finanțelor din Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiect, pe care o considerăm insuficient de argumentată, reiterăm opinia expusă în avizul anterior al AGE nr.3007-247 din 16.12.2024 și considerăm că prevederea respectivă vine în contradicție cu dispozițiile art.14 alin.(3) lit.b) din Legea nr.234/2021 cu privire la serviciile publice și ale art.6 alin.(31) din Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, care stipulează obligația autorităților/instituțiilor publice de a asigura prestarea serviciilor fără a solicita documente în cazul în care datele conținute în aceste documente sunt disponibile în resurse informaționale și pot fi consumate sau furnizate prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect). Astfel, pentru asigurarea respectării cerințelor legale enunțate, se impune ca, la examinarea cererilor privind înregistrarea/modificarea sau radierea fiduciei, Serviciul Fiscal de Stat să consume datele de identificare ale fiduciarului din Registrul de stat al populației, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), fără a solicita actul de identitate a fiduciarului sau copia autentificată a acestuia. Un argument suplimentar în susținerea acestei obiecții reprezintă însăși și descrierile din pct.34 sbp.1) și 4) din proiectul de Concept al SI RF care prevăd interacțiunea SI RF cu Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al populației”, pentru schimbul automatizat de date despre persoane fizice, și, respectiv, cu Platforma de interoperabilitate (MConnect), pentru asigurarea schimbului de date dintre sistemele informaționale deținute de către participanții la schimbul de date. În această ordine de idei, luând în considerare dispozițiile art.25 alin.(3) lit.a) din Legea nr.234/2021 cu privire la serviciile publice, recomandăm autorului să examineze următoarele formulări la fondul proiectului:

a) La pct.25 sbp.1) din proiectul de Concept, cuvintele „actul de identitate a fiduciarului” urmează a fi excluse.

b) Pct.22 din proiectul de Regulament să fie reconsiderat și expus cu următorul cuprins: „**22.** Pentru înregistrarea fiduciei, fiduciarul personal sau reprezentantul legal al acestuia transmite Serviciului Fiscal de Stat, în termen de 30 de zile calendaristice de la data constituirii/înființării fiduciei, cererea în formă electronică, semnată cu semnătura electronică calificată, în care indică numărul său de identificare de stat (IDNP), la care anexează copia actului de constituire/înființare a

		fiduciei, asigurându-se că documentul respectiv și datele conținute în acesta sunt valabile și autentice. În cazul transmiterii cererii de către reprezentantul legal al fiduciarului, în aceasta se indică inclusiv și numărul de identificare de stat al reprezentantului (IDNP), iar la cerere se anexează copia documentului care confirmă împuternicirile reprezentantului. Serviciul fiscal de Stat verifică ”. c) Pct.23 din proiectul de Regulament, de asemenea, să fie reconsiderat și expus cu următorul cuprins: „23. La alegerea fiduciarului, cererea pentru înregistrarea fiduciei poate fi depusă de către fiduciar personal sau reprezentantul legal al acestuia pe suport de hârtie, semnată cu semnătura olografă, la care se anexează copia documentelor indicate la pct.22.”. d) Pct.26 din proiectul de Regulament să fie reconsiderat și expus cu următorul cuprins: „26. Mențiunile privind modificarea sau radierea fiduciei se declară de către fiduciarul personal sau reprezentantul legal al acestuia în termen de 30 de zile calendaristice din momentul survenirii modificării sau încetării fiduciei, prin transmiterea/depunerea unei cereri, conform prevederilor pct.22 sau, după caz, pct.23, în care bifează căsuța „Modificare” sau „Încetare”, la care anexează copia actului de modificare sau radiere a fiduciei, asigurându-se că documentul respectiv și datele conținute în acesta sunt valabile și autentice.”. e) Subsecvet propunerilor de mai sus, pct.27 urmează a fi exclus.	
Ministerul Justiției	6. (la proiectul HG)	Potrivit art. 44 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, clauza de adoptare a actului normativ poate conține, după caz, și temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. În calitate de termei legal se indică doar prevederile legale ce stabilesc competența autorității să emită actul normativ respectiv, pornind de la limitele de reglementare prevăzute de obiectul juridic al actului normativ. În conformitate cu art. 2074 din Codul civil „Modul de creare, gestionare și actualizare a registrului fiduciilor și construcțiilor juridice similare se stabilește de Guvern. Ținând cont de prevederea legală enunțată, clauza de adoptare se va completa cu art. 2074 din Codul civil.	Se acceptă Clauza de adoptare a fost completată cu art. 2074 Cod civil.
	7. (la proiectul HG)	Potrivit art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, pentru interpretarea corectă și aplicarea comodă, punctele	Se acceptă

		pot fi divizate în subpuncte care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. Ținând cont de prevederea legală enunțată, la pct. 2 subpunctele se vor renumera.	
	8. (la proiectul HG)	În conformitate cu art. 102 alin. (4) din Constituția RM și ale Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii acestora în aplicare. Ministerul Justiției realizează funcțiile stabilite în domeniile indicate la pct. 6 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin HG nr. 698/2017. Ținând cont de prevederea legală enunțată, din proiect se va exclude ministrul justiției, care nu are obligația punerii în aplicare a acestei hotărâri.	Se acceptă Ministra Justiției a fost exclusă de la semnarea prezentei Hotărâri de Guvern.
	9. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	În parafa de aprobare, textul „Anexa nr. 1 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. _____ din _____” se va substitui cu textul „Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. ____/2025” (obiecție valabilă și la Anexa nr. 2).	Se acceptă
	10. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Dispoziția de la pct. 1 se va revizui prin prisma art. 2074 alin. (1) din Codul civil, în conformitate cu care „fiducia se constituie prin contract de fiducie, prin declarație unilaterală de constituire a fiduciei, prin testament, iar în cazurile expres prevăzute de lege, prin act administrativ sau hotărâre judecătorească”. Astfel, cuvântul „declarațiilor” va fi succedat de cuvintele „unilaterale de constituire a”, cu ajustarea ulterioară a textului, iar cuvintele „act administrativ” și „hotărâre judecătorească” vor fi precedate de cuvintele „iar în cazurile expres prevăzute de lege” (obiecție similară și la pct. 4 subpct. 2), pct. 10 subpct 2), pct. 11 subpct. 1) lit. a) și b), pct. 21 subpct. 2), pct. 22, pct. 33 subpct. 3) și pct. 48).	Se acceptă
	11. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 3, sintagma „noțiuni proprii” se va substitui cu sintagma „următoarele noțiuni”.	Se acceptă
	12. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire. Ținând cont de prevederea legală, la semnificația noțiunii „certificat privind înregistrarea fiduciei”, abrevierea „SFS” se va substitui cu denumirea completă.	Se acceptă
	13. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Semnificația noțiunilor „document”, „mentenanța sistemului informațional” sunt indicate în Legea nr. 467/2003, prin urmare, în	Se acceptă

		scopul evitării paralelismului în legislație, se vor exclude din proiect.	
	14. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Având în vedere prevederile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, la pct. 3, subpunctele se vor renumera.	Se acceptă
	15. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Ținând cont că, art. 14 alin. (21) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului este indicat în calitate de temei legal de adoptare în clauza de adoptare la proiectul hotărârii Guvernului, dispoziția de la pct. 7 se va exclude de la Capitolul II ca fiind excedentă.	Se acceptă
	16. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	În conformitate cu subpct. 2.2.3 din Anexa nr. 3 la Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006 cu privire la aprobarea reglementării tehnice „Procese ciclului de viață ale software-ului RT 38370656 – 002:2006”, Capitolul II are denumirea „Spațiul juridico-normativ al funcționării sistemului”, prin urmare, în proiect, la denumirea Capitolului II, textul „Cadrul normativ-juridic al SI RF” se va substitui cu textul „Spațiul juridico-normativ al funcționării SI RF”.	Se acceptă
	17. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Totodată, menționăm că potrivit subpct. 2.2.3 din Anexa nr. 3 la Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006, Capitolul II are denumirea „Spațiul juridico-normativ al funcționării sistemului” trebuie să conțină lista actelor juridico-normative de bază (legi, decrete ale Președintelui, hotărâri ale Guvernului etc.), care se referă la domeniul de activitate în care va funcționa sistemul, precum și actele juridico-normative, care reglementează activitatea și relațiile în domeniul informatizării. Ținând cont de prevederea legală enunțată, cu titlu de recomandare propunem ca actele normative care se referă la domeniul de activitate „Registrul fiduciilor și construcțiilor juridice similare” să fie indicat la un punct, iar actele legislative care reglementează activitatea și relațiile în domeniul informatizării să fie indicate la alt punct distinct.	Se acceptă
	18. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 8 subpct. 14) menționăm că, în conformitate cu art. 11 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, ministrul emite în mod unipersonal ordine în limitele competenței sale. Totodată, menționăm că Ordinul nr. 78/2006 a fost emis de ministrul dezvoltării informaționale. Mai mult, denumirea ordinului este indicată greșit. În contextul celor enunțate, subpct. 14 va avea	Se acceptă

		următorul cuprins: „14) Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006 cu privire la aprobarea reglementării tehnice „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656 – 002:2006;”.	
	19. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Pornind de la faptul că, temeiul constituirii fiduciei și subiecții implicați în raportul juridic de fiducie sunt prevăzute în Codul civil, propunem completarea pct. 8 cu Codul civil.	Se acceptă
	20. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	La pct. 19, în referința la reprezentantul legal al persoanelor fizice sau juridice, care dețin calitatea de fiduciar, se va completa cu textul „în condițiile art. 2094 din Codul civil”.	Se acceptă
	21. La proiectul de Concept (Anexa nr. 1)	Ținând cont de regula potrivit căreia, la elaborarea actului normativ se va respecta condiția preciziei, la pct. 21 subpct. 3), se va indica articolul concret din Legea nr. 308/2017, ce indică subiecții care au calitatea de destinatari ai registrului fiduciilor și construcțiilor juridice similare.	Se acceptă
	22. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Dispoziția de la pct. 1 se va revizui prin prisma art. 2074 alin. (1) din Codul civil, în conformitate cu care „fiducia se constituie prin contract de fiducie, prin declarație unilaterală de constituire a fiduciei, prin testament, iar în cazurile expres prevăzute de lege, prin act administrativ sau hotărâre judecătorească”. Astfel, cuvântul „declarațiilor” va fi succedat de cuvintele „unilaterale de constituire a”, cu ajustarea ulterioară a textului, iar cuvintele „act administrativ” și „hotărâre judecătorească” vor fi precedate de cuvintele „iar în cazurile expres prevăzute de lege” (obieecție valabilă și la pct. 8 subpct. 1).	Se acceptă
	23. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Având în vedere prevederile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 10/2017, la pct. 3 subpunctele se vor renumera (obieecție valabilă și la pct. 8, etc).	Se acceptă
	24. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Capitolul II se va completa cu mențiuni cu privire la subiectul care va deține calitatea de registrator și atribuțiile acestuia.	Precizare SFS deține funcțiile de posesor, deținător și registrator, astfel se consideră inoportun delimitarea atribuțiilor aceleiași instituții.
	25. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire. Ținând cont de prevederea legală enunțată, la pct. 10 subpct. 3), abrevierea „RF” se va substitui cu denumirea completă, or, la prima utilizare în text nu este indicat „(în continuare „RF”) (obieecție valabilă și la pct. 10 subpct. 3)-6), etc.)	Se acceptă

	25. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	La pct. 11, verbele de la subpct. 8) și 9) se vor conjuga la timpul conjunctiv prezent, astfel ca să se alinieze la prevederile de la subpct. 1)-7).	Se acceptă
	26. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	Pct. 13 este constituit dintr-un singur subpunct, prin urmare, nu se va numerota.	Se acceptă
	27. La proiectul de Regulament (Anexa nr. 2)	În conformitate cu art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, în cazul care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza că aceasta face parte din același act normativ sau element structural, cu excepția cazurilor în care această precizare este necesare pentru a exclude orice echivoc. Având în vedere prevederea legală enunțată, la pct. 30, în referința la Anexa nr. 2 se vor exclude cuvintele „la Regulamentul privind Registrul fiduciilor și construcțiilor juridice similare”	Se acceptă
	28. La Anexa nr. 1 la Regulament	La parafă de aprobare, în denumirea actului normativ al cărui element constitutiv este, cuvântul „privnd” se va exclude ca fiind excedent (obiecția valabilă și la anexele nr. 2 și nr. 3)	Se acceptă
	29. La Anexa nr. 2 la Regulament	La „datele de identificare a beneficiarului/beneficiarilor” nu este indicată mențiunea cu privire la „cetățenie”. Astfel, se va examina suplimentar necesitatea completării cu mențiunea enunțată. În aceeași ordine de idei, menționăm că la „datele de identificare a beneficiarului/beneficiarilor efectivi” nu sunt indicate mențiunile „data nașterii” și „reședința”. Asteriscul se va exclude, deoarece nu este caracteristic actelor normative. Totodată, mențiunea se va însera în cuprinsul anexei și nu în subsol.	Se acceptă
	30. La Anexa nr. 3 la Regulament	Potrivit pct. 6 din Anexa nr. 2 la hotărârea Guvernului, furnizorii de date sunt persoanele fizice sau juridice care dețin calitatea de fiduciar. Totodată, în conformitate cu art. 2132 alin. (6) din Codul civil, se consideră fiduciari speciali „orice persoană juridică specificată ca atare într-o dispoziție legală sau care satisface condițiile prevăzute de dispozițiile legale în acest scop”. În textul anexei vizate se face referință doar la fiduciar persoană fizică, prin urmare, se va elucida acest aspect.	Precizare Autorul proiectul operează cu noțiunea generală de fiduciar, fără a face distincție între persoană fizică/juridică/fiduciar special și părțile fiduciei prevăzute la art. 2056 din Codul civil. Astfel, se consideră inoportun completarea textul proiectului cu noțiuni suplimentare.